

Brüsszel, 2019. június 4.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszámok:

2015/0270(COD)
2016/0360(COD)
2016/0361(COD)
2016/0364(COD)
2016/0362(COD)
2018/0060(COD)
2018/0063(COD)

9729/19
ADD 1

EF 207
ECOFIN 524
CCG 13
DRS 43
CODEC 1152
JAI 608
JUSTCIV 135
COMPET 447
EMPL 305
SOC 409
IA 168

JELENTÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	a delegációk
Tárgy:	Jelentés a bankunióval kapcsolatban elért eredményekről = jóváhagyás

**AZ ELNÖKSÉG JELENTÉSE A BANKUNIO MEGERŐSÍTÉSÉT CÉLZÓ MUNKA
EDDIGI EREDMÉNYEIRŐL**

I. BEVEZETÉS

1. A bankunió kiteljesítésének ütemtervéről szóló, a Tanács által 2016. június 17-én elfogadott tanácsi következtetések (10460/16, „a 2016. júniusi ütemterv”) értelmében, valamint az elért eredményekről a holland elnökség (10036/16), a szlovák elnökség (14841/16), a máltai elnökség (9484/17), az észt elnökség (14808/17), a bolgár elnökség (9819/18) és az osztrák elnökség (14452/18) által készített jelentésekre építve a Tanács folytatta a bankunió megerősítését célzó konstruktív munkát, miközben figyelemmel kísérte a 2016. júniusi ütemtervben felvázolt kockázatsökkentési és egyéb intézkedésekkel kapcsolatos előrelépést.

2. Ez az elért eredményekről szóló jelentés a román elnökség felelősségi körében készült, figyelembe véve a delegációk által kifejtett álláspontokat és a bankunió erősítését célzó intézkedések kapcsán az elnökség által elért eredmények írásbeli rögzítésére vonatkozó kéréseket. Ez a jelentés nem tekinthető kötelező erejűnek a delegációkra nézve, mivel mindössze az elnökség által az eddigi megbeszélések eredményeiről alkotott értékelést foglalja össze. E jelentés célja a folytonosság biztosítása és a soron következő elnökség munkájának elősegítése.

II. A BANKUNIÓVAL KAPCSOLATOS ELŐRELÉPÉS

3. Az elnökség jelentős mértékben hozzájárult a kockázatsökkentési intézkedések kapcsán elért előrelépéshez.
4. A román elnökség épített a korábbi – holland, szlovák, máltai, észt, bolgár és osztrák – elnökségek munkájára, azzal a céllal, hogy a lehetséges mértékben előrelépjen az EDIS függőben lévő technikai elemei kapcsán.

A) BANKI CSOMAG

5. A Bizottság 2016. november 23-án benyújtotta a kockázatsökkentési intézkedésekről szóló javaslatcsomagot, amely két rendeletre és három irányelvre vonatkozó jogalkotási javaslatokat tartalmaz a bankokra vonatkozó prudenciális követelményekről (az 575/2013/EU rendelet – a „CRR” – és a 2013/36/EU irányelv – a „CRD” – módosítása), valamint a bankok helyreállításáról és szanálásáról (a 2014/59/EU irányelv – a „BRRD” – módosítása két külön irányelvben és a 806/2014/EU rendelet – az „SRMR” módosítása).

6. A társjogalkotók 2017. október 25-én politikai kompromisszumot értek el a kockázatsökkentési intézkedésekről szóló csomagnak a hitelezői kielégítési sorrendben a fedezetlen, hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok számára egy új kategória létrehozásával kapcsolatos eleméről, az új nemzetközi pénzügyi beszámolási standard (IFRS 9) bevezetéséről, valamint az egyetlen szerződő féllel szembeni nagykockázat-vállalások nyomán az államkötvény-piacokon potenciálisan keletkező zavarok elkerüléséről.
7. A Tanács 2018. május 25-én elfogadta az Európai Parlamenttel a csomag fennmaradó elemeiről folytatandó tárgyalásokra vonatkozó politikai megbízást. Az Európai Parlament a 2018. júniusi plenáris ülésén megerősítette álláspontját ezekre az elemekre vonatkozóan. Az osztrák elnökség és az Európai Parlament 2018. november 21–22-én ideiglenes politikai kompromisszumot ért el a legfőbb kérdésekről, és a háromoldalú egyeztetéseknek ezt az eredményét az ECOFIN Tanács a 2018. december 4-i ülésén tudomásul vette és jóváhagyta.
8. A román elnökség ideje alatt – 2019. január 30-án és február 7-én – hallgatólagos beleegyezési eljárás indult a szakértői szintű munka lezárását követően, miután létrejöttek a szakértői szintű megoldások az összes, mindaddig lezáratlan kérdésre.
9. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2019. február 15-én az Európai Parlamenttel az első olvasat során való megállapodás céljából jóváhagyta a javaslatok szövegét, és a COREPER elnöke megbízást kapott, hogy tájékoztassa az Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Bizottságának elnökét, hogy amennyiben az Európai Parlament a javaslatok szövegét pontosan a kompromisszumban foglalt formában elfogadja, a Tanács szintén azok így módosított szövegét fogja elfogadni a két intézmény jogász-nyelvész szakértői általi ellenőrzést követően.

10. Az Európai Parlament 2019. április 16-án elfogadta első olvasatban kialakított álláspontját a Bizottság javaslatáról, a COREPER pedig május 7-én jóváhagyta az Európai Parlament által elfogadott szöveget, melyet a (Mezőgazdasági és Halászati) Tanács végül május 14-én szintén jóváhagyott.
11. Az elfogadott jogszabályok aláírására 2019. május 20-án került sor, ezt pedig június folyamán a Hivatalos Lapban való kihirdetés, majd 20 nappal később a hatálybalépés követi.

B) A NEMTELJESÍTŐ HITELEK KEZELÉSÉRE HOZOTT INTÉZKEDÉSEK

12. Válaszul a Tanács felhívására, amelyben – az európai nemteljesítő hitelek kezeléséről szóló, 2017. júliusi cselekvési tervében foglaltaknak megfelelően – további intézkedéseket sürgetett az Unióban a nemteljesítő hitelek problémájának kezelése céljából, valamint a más hatóságok (pl. az EBH és az ERKT) által előterjesztett egyéb kezdeményezéseken felül a Bizottság 2018. márciusban intézkedéscsomagra tett javaslatot a nemteljesítő hitelek problémájának kezelése céljából, amely az alábbiakat foglalta magában:
 - az 575/2013/EU rendeletnek a nemteljesítő kitétségekre vonatkozó minimális veszteségfedezet tekintetében történő módosításáról szóló rendeletjavaslat, amely a nemteljesítővé vált, újonnan kihelyezett hitelekre lesz alkalmazandó (a nemteljesítő hitelekre vonatkozó prudenciális óvintézkedésekről szóló javaslat). Ennek az intézkedésnek az alapján a bankoknak forrásokat kell majd elkülöníteniük a jövőbeli hitelek nemteljesítővé válásával összefüggő kockázatokra, arra az esetre, ha azok fedezését nem biztosítják elégséges mértékben a céltartalékok vagy egyéb kiigazítások;
 - a hitelgondozókról, a hitelfelvásárlókról és a biztosítékok érvényesítéséről szóló irányelvtervezet. Az intézkedés célja, hogy a bankok hatékony mechanizmussal rendelkezzenek a biztosított hitelekhez kapcsolódó biztosítékok bíróságon kívüli érvényesítésére, és hogy ösztönözze az olyan másodlagos piacok kialakulását, amelyeken a bankok a nemteljesítő hiteleket befektetőknek értékesíthetik és szakosodott hitelszolgáltatásokat vehetnek igénybe;

- a nemzeti eszközközkezelő társaságok felállításáról szóló tervezetet tartalmazó bizottsági szolgálati munkadokumentum. A dokumentum nem kötelező erejű iránymutatást nyújt a nemzeti hatóságoknak ahhoz, hogy miként tudnak a nemteljesítő hitelekkel foglalkozó nemzeti eszközközkezelő társaságokat felállítani.
13. A nemteljesítő hitelekre vonatkozó prudenciális óvintézkedésekről szóló javaslat kapcsán 2018. október 31-én az osztrák elnökség alatt sikerült általános megközelítést elérni a Tanácsban, 2018. december 18-án pedig ideiglenes politikai megállapodás jött létre az Európai Parlamenttel.
 14. 2019. január 7-én az Állandó Képviselők Bizottsága az Európai Parlamenttel való megállapodás első olvasatbeli elérése céljából jóváhagyta a javaslatok szövegét, így a két intézmény jogász-nyelvész szakértői elvégezheték az ellenőrzést.
 15. Az Európai Parlament 2019. március 13-án elfogadta első olvasatban kialakított álláspontját a Bizottság javaslatáról, a COREPER pedig március 27-én jóváhagyta az Európai Parlament által elfogadott szöveget, melyet a Tanács (Általános Ügyek összetételben) végül április 9-én szintén jóváhagyott. A szöveget 2019. április 25-én tették közzé a Hivatalos Lapban.
 16. A nemteljesítő hitelek értékesítésére szolgáló másodlagos piacok kialakulásának megvitatására a román elnökség két ülést szervezett a pénzügyi szolgáltatási munkacsoport keretében a hiteligazgatókról, a hitelfelvásárlókról és a biztosítékok érvényesítéséről szóló irányelvről.

17. A bíróságon kívüli gyorsított biztosítékérvényesítésről szóló rész kapcsán lényegesen lassabb volt az előrehaladás, mint a másodlagos piacokról szóló rész esetében. Tekintettel arra, hogy mielőbb elő kell segíteni a nemteljesítő hitelek jól működő másodlagos piacának kialakulását, az elnökség azt javasolta, hogy csak az irányelv másodlagos piacokkal foglalkozó részére vonatkozóan haladjon tovább a munka. A tagállamok 2019. március 27-én megállapodásra jutottak a Tanács keretében: a delegációk többsége nem emelt kifogást a javaslat két részre osztásával és az irányelv másodlagos piacokról szóló részével való továbbhaladással szemben. A COREPER ennek megfelelően jóváhagyta a másodlagos piacokról szóló részből az Európai Parlamenttel folytatandó tárgyalásokra irányuló megbízást, lehetővé téve ezzel a háromoldalú egyeztetés megkezdését, amint arra a másik társjogalkotó is készen áll.
18. Az Európai Parlamentben is sikerült ezzel párhuzamos előrelépést elérni: 2019. március 11-én megvitatás céljára benyújtottak egy, a másodlagos piacokról szóló részre korlátozódó jelentést az Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Bizottsága (ECON) számára. A jelentésről az ECON ülésén tartandó szavazást 2019. április 1-jére jegyezték elő. A szavazásra azonban nem került sor, így a dosszié visszakerül az újonnan megválasztott Európai Parlament elé.
19. Mivel a Tanácson belüli kompromisszumhoz a bíróságon kívüli gyorsított biztosítékérvényesítésről szóló részből további tárgyalásokra van szükség, az elnökség 2019. május 14-én ülést szervezett a pénzügyi szolgáltatási munkacsoport számára, a következő ülésre pedig a tervek szerint júniusban kerül sor.

C) AZ EURÓPAI BETÉTBIZTOSÍTÁSI RENDSZERRŐL (EDIS) SZÓLÓ JAVASLAT

20. A bankunió megerősítésével foglalkozó ad hoc munkacsoport („az ad hoc munkacsoport”) 2016. január 13-án jött létre (5006/16), és a román elnökség során egy alkalommal ülésezett (május 21-én). Az EDIS-javaslattal kapcsolatos konstruktív munka technikai jellegű volt, mivel az EDIS-ről való politikai tárgyalások megkezdésére vonatkozó ütemterv politikai szintű megvitatása az EDIS-szel foglalkozó magas szintű munkacsoport hatáskörében már lezajlott.
21. Az osztrák elnökség során arról zajlott korábbi egyeztetések utánkövetéseként, hogy milyen hatást gyakorol az EDIS a bankunión kívüli tagállamokra és a belső piacra, a Bizottság szolgálatai három elemző összeállítást ismertettek az ad-hoc munkacsoport 2019. május 21-i ülésén:
- a bankunión kívüli tagállamok bankszektorainak áttekintését;
 - az EDIS által a bankok nyereségességére gyakorolt hatás elemzését;
 - a betétbiztosítási rendszerekről szóló irányelv 10. cikkének (9) bekezdése szerinti alternatív finanszírozási megoldások végrehajtásának áttekintését.

22. A Bizottság szolgálatai és a Közös Kutatóközpont (JRC) egy kockázatalapú hozzájárulási rendszernek az EDIS keretében való kialakítása céljából gyűjtött nyilvános adatok, valamint a bizalmas bankközi adatbázis adatai alapján ismertették a bankunió kívüli tagállamok bankszektoraira vonatkozó kulcsfontosságú statisztikákat. A számadatokból az derült ki, hogy egyes országok bankszektorában a külföldi tulajdonban lévő eszközök a dominánsak, míg mások erőteljes „hazai bázissal” rendelkeznek. A betétbiztosítási rendszerek már csaknem az összes bankunió kívüli tagállamban elérték a 0,8%-os biztosított betétállományban meghatározott minimum lefedettségi arányt, néhányukban pedig jóval a minimális célszint feletti arányt képvisel ez az állomány. Az ágazati koncentrációs szintek a bankunió kívüli tagállamok többségében az uniós medián alattiak. Néhány bankunió kívüli tagállamban fontos szerepet játszanak a hitelszövetkezetek és az intézményvédelmi rendszerek.
23. Felszólalásaikban a tagállamok friss információkkal szolgáltak saját bankszektoruk összetételével kapcsolatban. Ezzel összefüggésben néhány tagállam felhívta a figyelmet a bizalmas információkat tartalmazó adatbázis egyes hiányosságaira, és az adatok frissítését kérte. E tagállamok érvelése szerint a 2016. decemberi referenciaidőpontot használva nem tükröződnének az uniós bankszektor bizonyos fontos változásai. Az adatbázis bizonyos új adatelemekkel történő kiegészítése emellett pontosabb elemzést tenné lehetővé például a hitelszövetkezetekre, a CRR 10. cikke szerinti, központi szervhez kapcsolt hitelintézetekre, illetve az intézményvédelmi rendszerekre vonatkozóan. A Bizottság szolgálatai üdvözölték ezeket az észrevételeket, és jelezték, hogy a soron következő finn elnökség ideje alatt készek megkezdeni az új adatgyűjtés előkészítő munkálatait.

24. Az EDIS által a bankok nyereségességére gyakorolt hatást illetően a Bizottság szolgálatai és a JRC rámutattak a hozzájárulások összege közötti különbségre a tisztán nemzeti rendszerről a teljeskörűen működő EDIS-re való áttérés esetén, valamint arra, hogy hogyan érintik ezek a különbségek az átlagos tőkearányos jövedelmezőséget vagy a betétesek által fizetett kamatot (amennyiben a különbözetet áthárítják a betétesekre). A névtelenített országokénti eredmények azt mutatták, hogy a tőkearányos jövedelmezőségre gyakorolt hatás mérsékelt, bár egyes, a kockázatalapú hozzájárulások kiszámítására vonatkozó konkrét szimulációk nagyobb arányú eltéréseket jeleztek. A kamatokra gyakorolt hatás az összes szimuláció esetében elhanyagolhatónak tűnik.
25. Egy tagállam az EDIS kialakítására vonatkozó alternatív lehetőségeken alapuló további elemzést kért; ilyen alternatíva lehet például a viszontbiztosítási megközelítés vagy a kötelező hitelezési mechanizmus. Két tagállam arra kérte a Bizottság szolgálatait, hogy osszák meg a tagállamokkal az eredményeket és a szóban forgó adatokat. A Bizottság szolgálatai megerősítették, hogy készek együttműködni a tagállamokkal, és kétoldalú egyeztetést folytatni velük (tekintettel az adatbázis bizalmas jellegére) a konkrét eredményekről. Rendkívül nagy számú lehetőség szimulációjának elemzésére lenne azonban szükség. Ezért a hatékonyság jegyében egy észszerű számú szimulációból álló összeállítást eredményesebben lehetne kidolgozni – miután már tisztábban látható, hogy milyen lesz az EDIS felépítése –, és azután egy aktualizált és kibővített adatbázis alapján továbblépni (lásd az előző bekezdést).

26. A betétbiztosítási rendszerekről szóló irányelv 10. cikkének (9) bekezdése szerinti alternatív finanszírozási megoldásokat illetően a Bizottság szolgálatai átfogóan ismertették a tagállami végrehajtást. A tagállamok túlnyomó többségében különböző típusú hitelezési megoldásokat vezettek be (pl. kereskedelmi hitelkeretek, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok kibocsátása, stb.). E megoldásokban több tagállamban is részt vesz a kormány és/vagy a nemzeti bank (pl. garanciák, áthidaló finanszírozási megoldások). Egyes tagállamokban továbbá ún. „szolidaritási mechanizmus” jellegű elemek egészítik ki őket (például egy segítségre szoruló betétbiztosítási rendszer támogatására felkérhetők egyazon tagállam más betétbiztosítási rendszerei). Az alternatív finanszírozási megoldások visszatérítendőek, vagyis az ilyen megoldásokat végső soron a bankszektor finanszírozza. A Bizottság úgy vélte, hogy az ilyen megoldásokkal kapcsolatban az EDIS összefüggésében további gondolkodásra van szükség, tekintettel arra, hogy a tervek szerint nagyobb pénzügyi kapacitással rendelkezne majd, illetve arra, hogy az a szélesebb és diverzifikáltabb alapokon nyugvó közös biztosítás, amelyre az EDIS épülne, hatékonyságnövekedéssel is járna. Egy likviditástámogatási szakasz keretében továbbá az EDIS keretében nyújtott segítség visszafizetésére vonatkozóan további garanciát biztosíthatnának az alternatív finanszírozási megoldások.
27. Egy tagállam elismerőleg nyilatkozott azzal kapcsolatban, hogy ma már csaknem az összes tagállamban rendelkezésre állnak az alternatív finanszírozási megoldások: ez olyan kedvező változást jelent, amely néhány évvel ezelőtt még nem volt látható. Néhány tagállam kétségeit fejezte ki annak kapcsán, hogy az EDIS valóban a Bizottság által előrevetített pozitív hatásokkal fog-e járni, egy tagállam pedig különösen azt az állítást kérdőjelezte meg, miszerint az EDIS által nyújtott likviditási támogatás kevésbé lenne megterhelő a tagállami bankszektorok számára, mint az alternatív finanszírozási megoldások, hiszen az EDIS által biztosított forrásokat szintén a tagállami bankszektoroknak kellene visszafizetnie. Egyes tagállamok az alternatív finanszírozási megoldások kapcsán megemlítették az EDIS-hez kapcsolódó óvintézkedések lehetőségét is, míg mások ellenezték ezt az elgondolást. A Bizottság szolgálatai felhívták a figyelmet, hogy tájékoztatásuk a betétbiztosítási rendszerekről szóló irányelv nemzeti szintű végrehajtását célzó megoldásokra korlátozódott.

III. ÖSSZEGZÉS

A román elnökség felkéri a Tanácsot, hogy nyugtázza a jelentésben foglaltakat, hogy folytatódhasson a munka.

Felkérjük a finn elnökséget, hogy a bankunió megerősítését célzó munka átvétele és folytatása során építsen az elért eredményekre, és vigye tovább a 2016. júniusi ütemtervben elfogadott területeken a tárgyalásokat.
